

kanvonė, o kam paniekia ir šaukiamas? Padėka už išvengimą daugiaul Lietuvos tautos priguli tiems, kuriuos stūvį dvasiškai vadovai apneigėnėja net Dievo namuo pravedžioja juos, besirindami netikusiai valdai, visokiai negražiai varis; didžiausia gi panieka priguli caro valdžioms, kurių per 40 metų drandė Lietuvos viską, net tą, be ko negaus negali apieiti, o didžia nedrysta žmonėms tautai netik civilizuotose kraštuose, ko ir maskolikas randas kitoms Maskolikos tautos uždrausti neisųso, uždraudė tik Lietuvams, baudė jiems uždraty pavietimo kelią. Na, ir uždratuli lietuviai garbina netikusį carą, siunčia jam dėkavones už tai, ką jis tik ištas, be noro padarė.

Iš Kalvarijos pav.

Dar pas mus žmonės visai per ramino karės stoviu: vieni sakė, kad „musikiai“ mus japonus, kiti sakė, kad, karę jau pabaigta japonų visikui pralaimėjimu. Bet galop persitikirino kaip bėsrisko; jau dabar veik kiekvienas nerimaut pradeda. Josai šimet prasidėjo rugėmėnėsyj, taigi ant 2 mėnėjų ankščiau negu paprastai. Jieš „davadinė!“ ir „bilietnškai!“ jau likosi 1 spalij alvarijoj prisaikinti. Viie aplinkėj vien dusavimai terkimai tebevispatauja.

Buvo kalbama apie „dovanus“, „ciecoriaus“ sunui mus, bet dang belaukiant, kosi pagarsintas „dovanojimas“ užvilkty mokesčij — tigi ty, kurie jau seniai buo užmokėti, arba ty, kurių ara kam užmokėti. Vėliau pasakoj apie kokias tunkštes, kurios likosi panai tontomis. Apie paskutines onėnės sako: „kas čia per ovanos — panaikinimas rykių; juk jau „musų žemėj“ aplaka rykištėms net uđo rikalojus I.

Uždrėjęs laukuose šimet nevenodas; vietoms gėms, vietoms vidutinis, vietoms gi viskas prapūlė.

Dabar atsibuvo „bilijūšai“. Unigai užsaulė visiems eit ieš pažinties ant išpašyoj japonų pergalės. Vienogonėlės nelabai baznyčias, nanko ir nelabai džiaugias, udangi kiekvieno buveinėrtum išplėsta: truksta galas, brolio, vyro, kurs gal sugrįž iš kelionės, į kurią kosi priverstinal išsiųstus.

Kas gali sugriebti kiek ekaoko, tai dumia į užrubežį, kiis sulauko kalbos buk „perundenį neveža.“

Nemunas.

Laiškas iš Lietuvos.

Pereitau savo laisnę są esu ašes; kad 15(2) spalij yra istas Peterburge Smilgai udelrašts — „Lietuviškas Laikraštis:“ — raminėjan teippat, kad veiausia neužlijo bus leistas Vilniuje laikraštis — „Vilniaus Žinios;“ pasidoto, kad tos „Žinios“ buvo istos kartos su „Lietuvioju Laikraščiu“, tik kunenėkurie legaliskieje maoliski laikraščiai buvo nesisingai padavė tą žinią. Dabar da tapo leistas laikraštis „Lietuvos Bitynka;“ leis jį per mėnėj vieną kartą (Vilniuje) anigas Ambrozėjus (Amazevičia).

Pereitą kartą esu rašęs apie šimėjū „Vilniaus Žinių“ kraipą. Dabar prie to nie

ko negali pridurt, jei bent tiek, kad pirmutinis jo numeris komet lapkričio mėnesį pasirodys. Daug pasiskęjo nuo to laiko — tai „Lietuviškas laikraštis“ Aikšnia galima matyti, koks jis žada būti, iš hektografuoto Smilgos laiško, kurį jis išstuntinėjo daugelį lietuvių inteligentų, kviesdamas juos bendradarbiauti. Paduodu čionai ištisą tą laiską, pabrėždamas įdomesniausias vietas.

„Garbingas Tamsta! Skaitau sau už garbę pranešti Tamstai, kad 2 d. spalio m. šiu metu, padėjęs nemažą trisus ir mantos, ant galo gavanu nuo vyriausybės daleidimą išleisti Peterburge pirmą nedėlinį laikraštį „Lietuviškas laikraštis“. Turiu geriausių norus pasidaruoti dėl gero mūsų krašto ir Bažnyčios, bet gerai suprantu vienas neįsilašas: ne vieno žmogaus tai darbas. Todėl pagal patarimo Kn. Kanadn. J. Maculevyčes Inspekt. Drasiškosios Akademijos, užprašau maloningai, tarp kitu rimtu vyru, ir Tamstai tą bendrą darbą. Žemiaus paduodu užtvirtintą programą mano laikraščio, kurį apsiėmė redaguoti p. Baltromaitis, Ciecoriško Knygyno bibliotekorius. Pirmą numerį su Dievo padėjimu ketinu išleisti pradžioje Gruodžio 8 m. Maloningai prašau Tamstos neatsisakyti nuo mūsų viešo darbo ir kagėdiančiai atsakyti man, ar prižadate apsirinkti sau kokį atsakymą punktų programos, ar tik retkarčiais pagal aplinkybių siuntinėti straipsnius ir žinias atsakantiems programai.

Pasilieku su didžiausiu guodone

Tamistos tarnas

A. Smilgo.

Lietuviškas Laikraštis, Kar-

ta par netelę, pr. 5 rub.

PROGRAMA.

1) Ukazai ir vyriausybės pa-

liepimai.

2) Techniški straipsniai, ra-

štai apie amatus, žemdar-

bystę, priekybą ir t. t.

3) Žinios ir korespondenci-

jos šiojpus sienos ir užri-

bežinės.

4) Straipsniai apie atsitiki-

mus iš politiško ir viešo gy-

venimo.

5) Rašiniška (literatūros)

apvalga.

6) Sudu kronika, be apsva-

stimo sudu nutarėms.

7) Bibliografija.

8) Teatras, muzika, dailės ir

moksliniai straipsniai.

9) Dienos atsitikimai ir tele-

gramos.

10) Atsakimai ir paaiškini-

mai redakcijos ant užduotu

klausimų.

11) Filietonas, romanai, apy-

sakos, pasakojimai, eilės,

mišiny.

12) Ilustracija tekstui.

13) Apgarsinimai.

Tyčia perrašiau žodis į zo-

dį, raidė į raidę tą pono Smil-

go (ne Smilgos) laiską. Kaip

biauriai jis lietuviškai raso

(Ar nepriderėjo su kritika

palukėti, kada numeris pasiro-

dys, su sprendimu nesiauk-

binti, neturint kritikai

pakaktinai medegos? Rd.),

kaip nemoka kalbos! — tuoj

kums metasi į akis. O ko-

kia žada būti laikraščio pa-

kraipa? — „Padėjęs nemaž

trisus ir mantos“, jis turi

„geriausių norus pasidar-

buoti dėl gero mūsų krašto

ir Bažnyčios“, pirmutinį ne-

priguli su Dievo padėjimu“ ke-

ti-na išleisti gruodžio pradžioj;

bet jau dabar, ką pataria ku-

nigas kanaaninkas Maculevy-

čius, ką jis paskaito už rim-

tą, teikiąsi kviešti p. Smilgo

į bendradarbius. Tai gi

jau dabar šitas laikraštis yra

patekęs po kunigų įtekme,

Pačiam Smilgo tai nieko ne-

kenkia; tai yra, kaip aš pa-

tyriau iš tikrų šaltinių, per

gešeftmacheris, ir 17 lapkri-

čio bus pašventintas kunigo

Maculevyčiaus ir kun. Dam-

Iš Amerikos.

Kompanija pralose prova.

MILWAUKEE, Wis. Illinois Steel Co. pralose provą su lenkiškais žvejais už salą Jones Island, ant kurios gyvena apie 600 lenkiškų žvejų. Kompanija stengėsi tą salą užimti. Tąsnyės ir provos traukėsi per metų eiles. Dabar vienos sudas pripažino salą žvejams: nors jie jos ne pirkė, bet valdydami per ilgą laiką, įgavo tiesias jos savininkų. Vertę žemės ant Jones Island apskaito dabar ant 2 milijonų doliarų.

Prasalinai urednikai.

WASHINGTON, D. C. Prezidentas prašalino nuo vietos maršalą distrikto Nome, Alaskoj, Frank H. Richards. Teisposi turėjo pasitraukti nuo vietų sudžios distrikto Nome ir Juneau. Mat prezidento išsiųsti specialieji revizoriai susėkė ypač suduse daug priešinčių tiesoms sudžių darbų.

Miljonierius Gould paszove žuo-

go.

RALPH, N. C. Garsus Amerikos milijonierius Gould, paduodamas paukščius, vietoj į paukštį, pataikė kokią ten Edward Burns į akį. Dėl nemokėjimo šaudyti Burns be abejonės nutūzė akį. Rodo Gould išsiuntė į savo kaitais pas geriausius akių gydytojus į New Yorką, bet ir tie jau ne sugrąžins žmogui peršautos akies.

Nusizūdė dėl vargo.

NEW YORK. Tučiamie gyvenime ant E. 51 str. rado negyvas dvisei Abel. Jos buvo apskabinusios, burtoj laukė duodes nuo gazo. Abidvi seserys gyveno drauge, bet kad ne įstengė į laikrands užmokėti, mano savininkas išmėtė jas iš gyvenimo, o daigtas atėmė Instalment Co. Namų sargas daleido joms pernaktinį nedėlios naktyj tučiamie gyvenime, kur abidvi seserys ir nusizūdė.

Senori pasiduoti.

DENVER, COL. Per paskutinius rinkimus ne išrinko čia gubernatoriaus Peabody, garsaus darbininkų priešo. Bet jis atsisako atiduoti urėdą naujai išrinktam, jį remia šteto milicija. Laukia čia dėlto smarkių maistų ir kraujo praliejimų.

Pririso valka prie geležinkelio seniu.

TORONTO, ONT. Netoli nuo čia sargas rado ant geležinkelio šėnų prištą vaiką. Sargui prieš atbėgimą trukio pasisekė perpaūti virvę ir paliausoti vaiką. Jis sako, kad jį iš New Yorko atvežė tėvas ir priiršęs prie šėnų, paliko.

Miljonieriaus užsimanymas.

NEW YORK. Kad galėtų padėti varguoliams, milijonierius Hunter apneido savo pukių namus Norstone, Con. ir su savo pakučias persikėlė į New Yorko būtentų miesto dalį, pasisamdė gyvenimą varguolių apgyventuose namuose.

Užtroško.

NEW YORK. Dirbtuvėse Dover, Rackaway & Port Oram Gas Co. mieste East Dover, N. J., užtroško nuo gazo keturios ypatos. Apie atgaivinimą jį ne galėjo but nė kalbos.

Sudegė garlaidys.

NEW YORK. Netoli Hoonon Point, L. J., su visu sudegė garlaidys Mohawk, prigulintis Vermont Central geležinkelii. Ant jo buvo 18 žmonių, juos, išėmus vieno, visus išgelbėjo.

Paskendo.

WOODS HOLE, MAS. Netoli Naushen salos paskendo laivas „Craculairus“. Čas atsitiko su buvusiais ant jo žmonėmis, nežinia; kadangi tąsų ant jurių šalt smarki vėtra ir prie skęstančio laivo ne galima buvo niekam prisiegti, tai mano, kad buvę ant laivo žmonės turėjo prigirti.

Vetros.

NEW YORK. Vėtros, siautuosios Atlantičio pakrantėse, labai daug bledies pridribo. Laikę jį siautimo daug mažesnių laivelų sudaužė, o dar daugiau likosi dūriai pakadę. Ant sausžemio vėtros tei posgi ne mažai bledies pridribo. Vien rytinėj šteto Maine dalyj vėtra išvartė 1200 telegrafų stulpų.

Galsrai.

NEW YORK. Sudegė čia dirbtuvės Central Knitting Mill, kuriose dirbo 800 darbininkų. Darbininkus išvėdė iš ugnies su dideliu vargu.

NEW YORK. Užsidėgė galvijų piavinčios ant 6 str. Jersey Cityj. Bledj gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

DENVER, COL. Sudegė dervos dalis Denver Gas & Electric Co. Prie to prazuvo viena ypat, trys likosi labai sunkiai užgaustos, o dvi apakutos lengviau.

OLYMPIA, WASH. Sudegė čia didelis medinis Olympia hotelis. Bledj gaisro padarytą skaito ant 100000 dol.

PORTSMOUTH, N. H. Sudegė čia viena dalis F. Johnsono alaus leidinių. Bledj gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

CHARLESTON, MAS. Sudegė čia laivų stovyklos ir krautuvės Warren linijos. Bledj gaisro padarytą skaito ant 800000 dol.

SPRINGFIELD, ILL. Urbana Chataqua stovyklose sudegė 800 namų. Bledj gaisro padarytą skaito ant 100000 dol.

Nelaimės ant geležinkelio.

GRAND RAPIDS, MICH. Netoli Elandale, ant Pere Marquette geležinkelio susidaužė pasazierinis traukis. Prie to trys ypatos likosi užmuštos, o devynios sunkiai sužeistos.

St. Louis, Mo. Netoli miesto išsoko iš rėlių pasazierinis Wabash geležinkelio traukis. Prie to 14 ypatų likosi sužeisti.

Wellston, OH. Išsoko iš rėlių traukis Cincinnati, Hamilton & Ohio geležinkelio. Prie to trukio vedėjas ir pekuryr likosi užmušti, o du kiti geležinkelio tarnai sunkiai apakuti.

Explozijos.

E. ST. LOUIS, ILL. Ant stacijos Southern geležinkelio expl. lokomotyvos katilas. Explozijos vagonų inspektoriai likosi užmušti, o 8 geležinkelio tarnai sunkiai sužeisti, o tame skaitiluje vienas sužeistas mirtinai.

Joplin, Mo. Išlėkė į padanges parako dirbtuvės „Joplin Independent Powder Co.“ Prie to 3 darbininkai likosi užmušti.

Sherman, ILL. Anglij kastyne-se Peabody Coal Co. atsitiko explozija, kurios du darbininkai, McGee ir Marusca, likosi užmušti.

Iš darbo lauko.

IRONTON, OH. Garsus Schwab pirkio čia dirbtuvės Kelly Nail & Iron Co. ir Bellout Iron Works, tei posgi geležies dirbtuvės Ashland. Mat jis stengiasi į savo rankas paimti visas Amerikoje vieni dirbtuvės. Sumopolizuoti anglij kastyne jam ne pasisekė, tai bando sumopolizuoti visai vieni išdirbima.

Fall River, Mas. Savininkai čianykščių medvilnės vėpynių bandė atidaryti dirbtuvės ir laukė darbininkus, kvietė juos dirbti už mažesnę prekę, bet atsi-laukė taip mažai norinčių priimti dirbtuvių savininkų išlygas, kad ne galima buvo ne pradėti darbą.

Chicago, ILL. Traukiasi čia vis štraikai vežę mebelių dirbtuvę, kadangi jų savininkai ne nori pripažinti unijos. Prie štraiko žada pristoti ir darbininkai Woodworkers unijos.

Miljonierius Leiter, turintis kastyne Illinoisu, kur yra štraikai, gauda Chicagoj scabuss, kad galėtų vartyti darbą savo kastyne-se.

CHARLESTON, W. VA. Suštraikavo angliesakiai Cabie anglij kastyng, kadangi kastyng savininkai pagarsino, jog priimant ir prašalinant darbininką, ne paisy, ar jis priguli prie unijos ar ne. Štraikas apėmė 20 kastyng.

Chicago, ILL. 6000 kriaučių, prigulintų prie Special Order Garment Workers Union paliovė dirbė.

Pasibaigė štraikai vežę mebelių dirbtuvės. Likosi padaryti kontraktai iki 1 d. gegužio 1906 m.

130 merginų, dirbančių Thai Shoe Co. dirbtuvėse pakėlė štraiką, kadangi kompanija sulaužė su unija padarytą sutarimą.

ELWOOD, IND. Čianykščiose stiklo dirbtuvėse štraikuoja organizuoti darbininkai. Dirbtuvių savininkai gabeną prie darbo scabuss. Valdžios bijosi kruvinų susirėmimų štraikierių su sugabentaais scabussais.

Fall River, Mas. Savininkai čianykščių dirbtuvių bandė pradėti darbą, tikėdami kad darbininkai, suvarginti štraikų, sutiks dirbti už mažesnes algas, bet nepasisekė, kadangi vos keli atsi-laukė ir sutiko eiti dirbti.

Chicago, ILL. Pennsylvania geležinkelio kompanija nuo 1 d. gruodžio pakėlė algas konduktorių ir vagonų stabdžių ir tikisi, kad tuom prašalino rengiamą štraiką.

SAN FRANCISCO, CAL. Atsibuva čia konvencija visų Amerikos darbininkų organizacijų. Ant konvencijos atkako 480 delegatų, reprezentuojančių 8400000 darbininkų.

NEW YORK. Po rinkimų pramonė ir pirklytis Amerikoje pasigerino. Pennsylvania geležinkelio pirmė 11000, o New York Central 6000 tarnų daugiau.

SOUTH CHICAGO, ILL. Darbininkai dirbant medžio dirbtuvėse Frank Patzko Co. pakėlė štraiką. Jie reikalauja 9 valandų darbo dienos.

NEW YORK. Užgimė čia nesutikimai tarp murininkų ir kontraktorių, iš ko gali užgimti štraikai.

SHARON, PA. Hui liejinyčio-se kuriose nuo peakių mėnesių ne dirbo, pradėjo vėl dirbti.

ISZ

Lietuvizsku diryu.

Musų giesmininkų draugystė.

18 lapkričio 1894 m. tapo New Yorko suorganizuota giesmininkų draugystė po vardu „Mildos Giesmininkų Dr-tė“. Buvo tai pirmutinė lietuviška giedorių organizacija Amerikoje. Mokintojų ir organizatorių choro buvo Leonas Ereminas. Buvo tai ne paprastas atsitikimas. Subruzo kunigai ir jų tarnai ir pradėjo persekioti ne tik choro mokintoją, bet ir sėnarius, užtai geresnieje lietuvių džiaugiasi, choro vadovas gavo daug laiškų su linkeji-mais nuo Europos inteligentų. Bet ant vietos, dėl nesupratimo žmonių, Ereminas atskančios paramos ne rado, visur patiko stabdymus. Truko ir natų lietuviškų melodijų (tuo ne truko, reikėjo tik melodijas kitų surinktas apdirbti). Daug lietuviškų melodijų yra rinkiusios Glogero, Brzozovskio, Rhesos (pirma laida išėję 1825 m.); daugumą jų perspaudino savo rinkiuje Bartsch: abiejose Bartscho rinkio tomuose yra surinkta per tūkstantį lietuviškų melodijų. Specialiskam vokikam laikrašty „Neue Musik Ztg.“ net čielio numerij eilė 1892 m. tilpo kritiška peržvalga su natoms lietuviškų dainų melodijų. Trumpesnė kritika lietuviškų melodijų tilpo ir prancūziškuose laikraščiuose „Figaro“ ir „Temps.“ Rd.). Tame laike atvažiavo į Ameriką iš Siberijos caro ten išsigistas musų vientautis Homoleckis (Maliuaukas). Jis, susipažinęs su Ereminu, vertė dainas žodžius iš latviškos ir vokiškos kalbų, iš pradžių dykai, paskui jam Ereminas mokojo po 1 dol. už dainą; daug dainų išvertė ir žinomas musų tautiečių Dūkys, dabar gyvenantis Philadelphiaj, bet abudu ne mokojo natų, tai sunku buvo pritaikyti žodžius prie melodijų — ant galo reikėjo nešti vokietiams.

Leonas Ereminas, ant praplatinimo ant balsų sudėtį melodijų, padėjo ne tik daug trisus, bet ir daug pinigų. Gerai butų, kad daugiau atsirastų musų tautiečių, kurie tie pamylėtų musų melodijas ir pasistengtų jas praplauti tarp lietuvių.

Garsus musų tautiečių, Dr. Vincas Kudirka, kurio caro tarnai, už jo darbus teip pabugo, kad net ant kapo pastatytą paminklą sugadino, 1895 m. parupino 1 dalį Kanklių (melodijų) dauguma, palitpusį Kanklėse, tilpo pirmą „Varpe“, jas pradėjo talpinti nuo atsidrimo „Varpo“, taigi nuo 1888 m. Rd.). Eremino rinkius, su 66 dainomis, išėjo 1902 m.

Mildos Giesmininkų Dr-tė gyveno iki 1899 m. 1895 m. susitvėre antra lietuviškų giesmininkų draugystė. Choro vadovu buvo Storka. 1899 m. Bostone susitvėre draugystė „Birutės kanklių“, choro vadovu buvo Gumanekas. Rodosi Plymouthoje yra Dr. V. Kudirkos Dr-tė. Choro vadovu yra p. Alytis. Ir Philadelphiaj yra Giedorių Dr-tė, kurios choro vadovu yra p. Dičkauskas. 1899 m. Newarko susitvėre Dr. Kudirkos Dr-tė. Choro vadovu buvo Leonas Ereminas. Jį gyveno iki 1901 m. kuriose tai metuose p. Ereminas atsisakė nuo mokinimo. 10 d. ko-vo 1902 m. Brooklynje susitvėre giedorių draugystė Kristijono Donalaidio, bet paskui vėdar perkeitė ant Simano Dankanto. Choro mokinioja buvo L. Ereminas. 1903 m. Brooklynje susitvėre Laisvamanių choras. Mokintoja buvo L. Ereminas, bet ir tas išnyko. Chicagoj buvo tei posgi Dr. Kudirkos giedorių Dr-tė, bet ir ji su savo dainoms dabar niekur ne pasirodo. Yra dar lietuviški chora Petrapilė, Rygoj ir Tilžė.

Šimet yra 10 metų sukurtuvės nuo užsidėjimo Amerikoje paimtus lietuviškos giedorių draugystės ir musų palinkimas prie giedojimo, rodosi, jau ne išnyks. Rods griuva ir nyksta vienos draugystės, bet jų vietoj randasi kitos, kas rodo, jog lietuviai supranta reikalą ir naudą tokių draugystių. Bet ar musų giesmininkai jau teip išsilavino ir pasikėlė, kad teip, kaip tai doro latviai, vokiečiai, prancūzai, čekai arba italijonai, galėtų rengti susiavimus iš kelių miestų su koncertais ir konkursais? Dar turbūt ant to, kad susilygintume tame su kitoms tautos, reiks mums dar kokį dešimtmetį ar daugiau palaukti. Ant musų vestuvių, vietoj praleisti laiką ant klausymo dainų suteiktai balsais, mes tuštiname butelius ir raugalo bačkas, dainuame torielkas su doliarais, o gausa tankiai pešamėsi. Argi reikia mums teip ilgai laukti, kol susiprasime

padoriau tokias apeigas apvaikčioti?

Gerai butų, kad ar tai laisvamani, ar šiaip ištigintai, pasirpintų apie praplatinimą dainų, muzikos, teatrališkų perstatymų, kas mums yra neabejotinai reikalingu ant doriko pakėlimo pripratusių prie blogų apsiėjimų musų brolių.

K. Balčunas.

IS Toronto, Ont., Canada.

Čia miestas vidutinio didumo. Didžiausia jo dalis yra į šiaurį, o į pietus mažesnė nes tuoj vanduo Lake Ontario ir ten daugiausia yra dirbtuvių, kurių čia yra visokių. Keli metai atgal atkako čia pirmas lietuvis iš Anglijos, parsitraukė ir daugiau jaunų lietuvių iš Anglijos ir Škotijos. Pereitą pavasarį, pasimanzins darbas Amerikoje, pribuvo keli ir iš ten. Dabar yra jau trys šeimos ir jie apie didėjimtis pavienį. Dirba jie visokiems darbus. Mokestis čia mažesnis negu kur kitur, bet maistas pigesnis; stulbus už tai labai brangios.

Čianykščiai lietuvių savę vadina palikiokais ir gerai katalikais. Lituosų laiką praleidžia prie kazyrų, salionai — tai jų bažnyčia. Lietuviški kunigeliai nėra. Pereitą žiemą atvažiavo čia koks lenkas kunigas, kuris aprūpino dangikškus malonėms puslenkams.

30spalių susirinko keliolika musų šėnų pas vieną, teip vadina „Seną žmogų“ [vardą tokį jis užsitaravo bekovodamas su teip vadina-mais bedieviais] sudėjo \$15.00 ant mišų, kuriuos „Senas žmogus“ ir nunešė pas anglų kunigą, o tas ketino atlaikyti mišias už polish people. Į draugystės prigulėjus čia tei posgi mažai, kada buvo užmanyta sutverti kokią draugystę ar kuopą Susiv. Liet. Am. arba nors Tėv. Myl. Dr-tės, tai visi atsi-laukė, teisinosi nežinojimu, kas tai per draugystė. Nors gana buvo aiškinau miriai Susiv. Liet. Am. ir T. Myl. Dr-tės, bet visi nesuprato svarbimo j. Pagalios atvažiavo J. Z. iš Brooklyn, N. Y. ir paaiškino musikiems, kad tas Susiv. Liet. Am. ir ta Tėv. Myl. Dr-tė ir tos kuopos, tai yra tie akli šliptarniai ir valnamaniai — jie musikių įtikėjo ir dabar ne gal but nė kalbos apie tautiškus darbus. Knygų tei posgi čia neskaity, nes J. Z. reikią, buk visos šliptarnai, tik su mišiaunomis knygeles leista katalikių skaityti.

Daug kartų buvo bandyta kalbinti prie aukų ant visokių tautiečių reikalų, bet visi atsisako. Kada No. 45 „Lietuvos“ buvo pagarsintos aukos ant lietuvių nelaisvė Japonų, tai Z. smarkiai riktelėjo, kad šitie valnamaniai labai mėgsta tas aukas.

J. Vizni.

IS Meriland, Con.

Ir pas mus tarp lietuvių galima patėmyti vis daugiau pagyrimo vertų apsiėreikimų. Rods didelių darbų ne nuveikėme, bet prie musų čia skaitliaus nė negalima daug reikalauti; bet jį ir pas mus dabar geriau negu buvo porą metų atgal.

Yra čia sukeliamoji lietuviška draugystė, kuopa Susivienijimo Liet. Amerikoje, kuopa Tėvynės Myletojų Dr-tės ir Lietuviškas Neprigulmingas Užkės Kliubas; sėnariaus jį yra vis tie patys lietuviai. Kartas nuo karto sudeba pas mus po kiek aukų ant tautiškių reikalų, o kartais parengiami ir prakalbas, tik gaila, kad ne visi jų vertę su-pranta.

2 d. lapkričio Lietuvių Užkės Neprigulmingas Kliubas parengė prakalbą, kalbėtoja užprase iš svetur, bet tam susirgus, atėjo saviemsiesi šį tą pakalbėti. Jie aiškino politiką, išrodinėjo blogus darbus republikonų ir demokratų, aiškino siekius socialistų ir ragino balsuoti už socialistų kandidatus, bet atsirado tokie, kuriems tas nepatiko. Kodėl jie nepakalbėjo geriau?

6 d. lapkričio atsibuvo krikščionys pas Juozą Tačilauską jo sūnaus. Ant pabaigos likosi užmanytą paaukauti, po kiek kas gali, ant tautiškių reikalų. Juozas Tačilauskas ir Petras Lukinias davė po 25c., o Juozas Endziulis 1 dol., taigi sudėjo iš viso \$1.50. Pini-gus tuos pasikiame ant naudos mokslievių „Aušros Dr-tės“ fon-dan; siunčiame juos į „Lietuvos“ redakciją. Nėdėdėl tai auka, bet ne reikią užmirti, kad iš daugelio mažų pasidaro didelė. Tegul tik lietuviai visur prie kiekvienos progos nors po tiek sudeba, o bus pinigų ant nuveikimo ir svarbių reikalų. Kam rožosi, kad mes sudejome per mažai, tegul neapsileidžia iš sudeba daugiau. Su gerais darbais pasistengime bėgti lenkai, iš to bus nauda mums visiems ir musų vaikams, už tai ku-riečiausiai rodykimės svietui su blokais ir nupeikimo vertais pasilegimais, su kokiąs užtraukime paniekimą ir išjuokimą musų tautos nuo svetimatčių.

Vaito Brolis.

IS Ansonia, Con.

Čianykščiai lietuvių ant tautiškos divos pradeda vis labiau kru-

tėti ir vis geriau pradeda suprasti tautiškus

Paejimas organizmo svieto.

Pagal Bittneri.

siluma, nepaisant ant eilinės nuo ataušimo vis stovyn žemės žievės, nuolatai eina mažyn, kadangi daug silumos eina į šaltus pasaulio reimus. Toks nuolatiniis anšimas žemės, pasimažinimas jos silumos, suprantama, turi nemažą įtaką ant viso organizmo svieto.

Tas vienog ne išaiškina priežasčių būvimo čielų, besitraukusių per šimtmečius šiltų ir šaltų laikų perėjimų ant žemės, kurie nieko bendro neturi su persikeltimais oro metų dalyse. Taip, paveikslas, mes žinome, jog Šveicarija laikuose trečiaeilinio periodo turėjo tokį klimatą kaip dabar klimatas Napoleo arba Sicilijos, taigi kraštų gulinčių toliai į pietus; laikuose gi ledinio periodo, apie kurį mes dabar kalbame, klimatas Šveicarijos buvo toks, kaip dabar klimatas Šiaurinės Norvegijos; dabargi klimatas Šveicarijos užima, taip sakant, tarpą tarp klimato Norvegijos ir pietinės Italijos.

Reikia dar pridurti, kad ant kiek pasisekė iširti, tai toki žemės gyvenime lediniai, taigi šalti, besitraukę labai ilgai, perėjimai mažiausiai buvo du, tarp jų perėjimų, taigi tarpusė, buvo klimatas daug šiltesnis. Reikia daleisti, nors ant to nėra pakaktinai davadų, kad ir senesnėse epokose buvo teiposi gi šalti toki jau lediniai periodai. Tuli trinetojai, paveikslas, tvirtina, jog tuli žemės laikių salty tarp šiltesnių laikų matyt tarpusė visų perėjimų net iki akmeninių anglių ir devonijos perėjimų, nors ant priderančio išrodymo to nesurinkta dar pakaktinai davadų.

Aiškinimui priežasčių tų seniai buvusių ant musų žemės didelių salčių mokslinei remiasi ant astronomiškų aplinkybių, bet apie jas dabar mes nekalbėsime, kadangi ir tos neišaiškina pakaktinai tankių besimainymų šiltų ir šaltų perėjimų ant žemės. Nesiekime todėl išaiškinti tas priežastis, kurios iki šiol neišaiškintos pakaktinai, bet grįšime prie tolesnio peržiūrėjimo to žingeidus vispaprasto didelių salčių ant žemės periodo.

Jeigu žmogus, gyvenęs pima šiltesniuose laikuose, būtų pažūrėjęs ant mėnulio apšviesto neįspasakoto didumo ledų, užėmusių visas terpalnes ir revus, ant palengva nuo kalnų slenkantių ant lygumų gletėjų, kaipgi būtų turėjęs nusiminti. Nuo puikių pima angusių augmenų, puikių kvietkų ir žalių pievų neliko nė ženklo — viskas sustingę, apmirę, sušalo.

Dar didesni ledų kalnai užėmė šiaurinius musų žemės kraštus. Stora ledo pluta, už dengusi vidurinės Europos lygumas, o tame ir musų tėvyne Lietuva, turėjo mažiausiai 1000 metrų arba 3300 pėdų storio. Mokslinei išskaitė, kad vien ant mažos Europos laukų gulėjo apie 70 milijonų kubinių viestų ledo. Ta daugybė sušalusio, pavirtusio į ledą vandens, kuris sušalęs turėjo pasilikti ant sausumos, tvėrė pusę nuosimdo visų oceanų vandens. Jeigu jis, umai nutirpęs, būtų nuplaukęs į jures ir oceanus, tai oceanų ir jurių paviršius būtų turėjęs pasikelti ant 17 metrų, arba ant 56 pėdų augščiau jų paprasto paviršiaus.

Vienog, kaip viskas ant svieto nebuva amžinai be permainų, taip ir tie šalčiai, pavertę didesnę dalį Europos į ledą uždengtas tirs be augmenų, turėjo pasibaigti. Po ilgų laikų nuo pietų, nuo kitos pusės Alpų kalnų, atėjo šilti vėjai ir iš palengvo palengvo žemę nuo sloginančių jų sunkių ledų, gulėjusių ant žemės per tukstančius metų, ledai, pavirė, vandeni, nuplaukę į oceanus ir jures pavidale didelių upių.

Kiek laiko reikėjo ir silumos ant sutarpinimo ledų, sukrautų per tukstančius metų viešpatavimo ant žemės šalčių, kiek turėjo pereiti laiko, kol vietų šalčių išnaikintų augmenų atsirado nauji, o jiems atsiradus, prisivėsi nauji gyvūnai, užgimė ant žemės nauja gyvybė.

Ant to galima atsakyti tik abelnai, be privedimo kokių nors aiškių skaitinių. Nesibijodami apsirikioti, galime užtikrinti, kad ilgai turėjo darbuotis iš naujo atėjusių siluma, kol ji sutarpinė per amžių eiles gulėjusių ant žemės ledų ir ant jo vietos vėl prisivėsi žydinčių kvietkų ir žolės daugybė, kol pima apmirę lediniai laukai persikeitė į žaliuojančias pievas ir girias su žydinčiomis kvietkoms ir visokiais vaisiais.

Išveidžis laukų lediniame periode.

Bet argi visos žemės paviršius lediniuose laikuose buvo ištikro amžino ledo uždengtas? Jeigu taip, juk tai ant žemės būtų turėjusi išnykti visa gyvybė, nes nė augmenų ant ledo neauga, o kur nėra augmenų, ten nėra nė žolėdžių žvėrių, o kur tokių nėra ir draskantiems nebūtų kuom misti, jie į trumpą laiką viens kita suestų.

Ne. Dabar pradeda persitikrinti, kad net Europa ne visa buvo po to amžino ledo paklodė, ne visa ji ledinių laikų perijoje tvėrė šaltus ledinius tirs. Prie pakraščių tirpstantių ledų, nuo kurių tekėjo daug didelių upių į jures, ant lygumų, kur rinkosi dideli plotai prėsko vandens, prie ežerų didesnių už Michigano ir kitus didelius Amerikos ežerus, laikėsi visa organiška gyvybė, gyvūnai

ir augmenys ketvirtaileiniu perijodo, iš dalies giminingi ir panašūs jau į šios dienos gyvūnus ir augmenis.

Mamutas.

Pažiūrėkime į fizinės sąlygas tų laikų gyvenimo.

Darbai sukrautos ant žemės didelės daugybės ledo ir paskui nuo atėjusios silumos vėl antarpinto, paliko ant žemės svarbius ir žymius ženklus, kokius ir dabar galima matyti. Ypač tą galima patęmyti ant telp vadinas Šiaurvakškosios lygumos, Lietuvos, Finlandijos ir kitose aplinkiniuose apskrėdžiuose.

Dideli gletėrai leidosi žemyn nuo Skandinavijos, Alpų, Finlandijos ir Skotijos kalnų, užtvėnkė aplinkines jures. Visa šiaurinė Maskolija, Lietuva, šiaurinė Vokietija buvo po stora ledo paklodė, kuris vis toliau slinko nuo kalnų į apačią.

Ant savo viršaus ledai tie, slinkdami žemyn, gabeno į slenis ir lygumas didesius uolų ir akmenų skelaudras nuplėstas nuo Skandinavijos, Finlandijos, Šveicarijos ir Alpų kalnų. Tarp tų akmenų yra labai dideli, yra net toki, ant kurių pastatyti čielai kaimai. Ir Lietuvoj ne trūksta ledų sugabentų didelių akmenų, ne čia pasidarusių, bet atneštų nuo toli, nuo svetimų kalnų, iš Švedijos, arba nuo kitų kalnų. Vienas toks akmuo, ant kurio stovi antai Peterburge paminklas Petro Didžiojo, nuplėstas nuo Finlandijos kalnų, sveria 90000 pudų, taigi 3600000 svarų, arba su viršum 1500 tonų. Yra vietos, kur tokių akmenų yra tokia daugybė, kad per juos nematyti žemės. Mažų akmenų, ledų sugabentų ant laukų ir Lietuvoj yra nemažai ypač Seinų, Suvalkų ir Kalvarijos pavidaluose. Lietuvoj žmonės tiki, kad tie akmenys anga ir veisiasi ant laukų, kadažgi mat nurinkus vienus, atsiranda kiti; to atsiradimo naujų žmonių nemoka išaiškinti, todėl tiki, kad nauji ant lauko iš naujo prisivėsi. Tuom tarpu akmenys nesivėisia, nesidaugina ant Lietuvos laukų; koki čia yra, yra ledų sugabenti anuose liudnuose lediniuose laikuose. Akmenų tų ledai per amžių eiles sugabeno didelę daugybę, ledams nutirpus, vieni nugarindžiai į žemę, kiti pasiliko ant viršaus. Nurinkus vieną eilę, šalanti žemė iš gliaui išstumia naujus. Tas yra tai tikra priežastis, kurios dėl, vietoj nurinktų nuo dirvos akmenų, atsiranda nauji. Akmens Lietuvoj nesidaro, jū ant vietos nėra, žemė, kokią žmonės aria ir akėja, yra dumblo vandens suneštų, tą žmonės mata kasdini šulinius. Visi akmenys Lietuvos laukuose yra ledų čia iš tolimų kraštų atgabenti. Seniau tikėjo, kad tie akmenys atplaukė į kraštus, kur nėra uolų, ant jurių lyčių, dabar vienog persitikrino, kad ant atgabentų akmenų ant lygumų, kur nėra uolų, nereikėjo jurių darbo, tą atliko kitos pajegos nors ir ne taip galingos kaip jūrės.

Kaip žinote, gletėrai, koki yra ir dabar dar Šveicarijoje, yra tai palengva tekanti upė, tik joje vanduo yra sušalusiam, taigi ledo pavidale; kol toks ledinis upelis nusileidžia, nučiuožia į lygumas nuo angstų kalnų, kur veriasi iš suspausto nuo amžių ant viršaus gulėjusio sniego, reikia šimtmečių. Gletėjų ledai, čiuodami terpalnėms ir revais, nuplėšia nuo kalnų šonų didesius ir mažesius skelaudras, kurios renkas ant ledo ir su juom drange palengva čiuožia, leidžiasi nuo kalnų į lygumas ir slenis; tokiu būdu ant ledo akmenys atliko didesius kelionės, kol ant galo, nutirpus nuo šiltesnio oro ledams, atsirado ant persilpusios žemės ir nuklimpo į ją. Dideli akmenys esanti Maskolijoje, Lietuvos ar Vokietijos laukuose ledų atgabenti nuo Norvegijos ir Finlandijos kalnų, jie pasidarę toli, dabartinę jų būvimo vietą yra atėviais, ne čia gimusiai.

Mažesni akmenys, nuo kalnų nuplėšti, kraštai kurių nuo besitrynimų į viens kitą, ilgoje kelionėje nusilygina, nusitiekina ir per tai stojasi apvaliais, renkas paprastai paibaigę gletėro; kadažgi ledai atgabena tų akmenų daug ir vis daugiau ir daugiau, tai iš jų darosi paskui apvalūs pylinas, sienos, arba taip vadinamos *apatinės morenos*. Tokiu būdu pasidarė čielos kalvos sukrautų akmenų lyg žmonių sudėtos, kokios per tukstančius metų tulose vietose užsiliko iki šiai dienai.

Didelis ledo spaudimas, kadažgi jo per amžių eiles susirinko labai stora eilė, nuyligino kalnų uolas. Uolų ir akmenų paviršius nusilygino, o drauge su tuom ant jų pasidarė paraleliški randai, padaryti įšalusiu į ledą nuplėštų aštrių uolų smotų.

Kadažgi viršutinė kalnų paviršiaus dalis susidėjo iš minkštų medėjų, iš molio ir smulkų akmenaičių, tai suprantama, kad ji slenkantis palengva žemyn leda traukė drauge. Ypač svarbus buvo gletėro darbas ant dugno, kur nuo tirpstančio ledo besisunkiantis vanduo suminkštino žemę. Slenkantis leda čia iškasė žemę, padarė pakasus prie kraštinių morenų. Kada gi besididindanti siluma sunkubino tirpimą ledų, pasidarė vanduo neįstebėjęs per akmeninę sieną pramušti sau kelio, rinkosi pasidarusioms lomose. Tokiu būdu nuo tirpstančių ledų gletėro apačioje tvėrėsi dideli ežerai. Taip pasidarė dideli ežerai aplinkinėse Berlyno, Vokietijos, teipogi Finlandijos ežerai; tokiu jau būdu pasidarė ežerai Šveicarijoje ir kituose kraštuose, kaip antai Tibete, Himalajų kalnuose, ant salos Naujos Zelandijos, kur ir dabar, ypač ant pietinės salos, gletėjų ne trūksta.

(Toliau bus)

Isz visur.

|| Milane, Italijoje, pradėjo išdinti laikraštis „Poesia“, redomas italisko poeto Benelli. Jame talpūs poezijos visokiose kalbose dabar ant žemės esančiose ir jau išnykusiose, kokios tik buvo nuo pasidalinimo kalbų statant garš Babelio bokštą: be abejonės paltilps ir lietuviškos, jeigu tik kas geras tam laikraščiui priduos. Ant nelaimės, tarp musų išėjusių poezių yra ir tokios, kurias geriau buvo ne išleisti, jos išleistos lyg ant parodymo, kokioms poezijos ne gal būt. Kad jose raštininkas po kojų pamynė visas poezių rašymo formas — tą supras jau ir nemokantis lietuviškai italijonas laikraščio redaktorius.

|| Geležies kastyne dirba darbininkų Anglijoj 750000, Suvienytose Valstijose ir Vokietijoje po 500000, Prancūzijoje 105000, Belgijoje 135000, Austrijoje 123000, Indijoje 100000. Mažiausiai nelaimių kastyne buvo Prancūzijoje, o daugiausiai Suvienytose Valstijose. Šiaurinės Amerikos ant kiekvieno 1000 dirbančių kastyne darbininkų nelaimės pasiekia: Prancūzijoje 1,09%, Anglijoje 1,25%, Vokietijoje 1,93%, Suvienytose Valstijose 3,25%, arba trisysk daugiau negu Prancūzijoje.

|| Studentai kareiviškos mokyklos mieste Rio Janeiro, Brazilijoje, su pritarimu tulį jenerolų, išijvo mokytis viršininkų, jenerolų Costalant ir jo vietoj viršininku apšaukė jenerolą Travassos. Po vadovyse naujo viršininko, studentai traukė miestą, bet juos patiko sutraukti kariūmenė. Užgimė mušis, kuriame jenerolas Travassos likosi pašautas, o jo adjutantas užmuštas. Studentai sugrįžo į mokyklą, bet ant jos pašėmimo reikėjo ne vien policijos ir kariūmenės, bet ir laivynės pagalbos.

|| Uztai kad dėl vokiečių erzini mo mieše Insbroke, pietinėje Austrijoje, užgimė muštinės tarp vokiečių ir italijonų studenčių, miesto valdžios prašalino nuo darbo 700 italijonų darbininkų. Miesto viršininkų mat yra daugiau vokiečių negu italijonų. Tai tau ir teisybė: vokiečiai nusikalto, pasirodė nuomiamis ir už tai jie baudžia italijonų darbininkus. Daro mat maskolikiškai.

|| Tarp Anglijos ir Portugalijos, laike atsilankius Anglijoj Portugalijos karaliaus, likosi padarytas sutarimas, kad užgimė tarp tų viešpatysčių nesutikimai, būtų paversti ant nusprendimo sankaikos audijabudu kraštai pasizada vengti karių. Žinoma, sankaikos sudai ne pralajis karių, bet visgi gal jis nors kiek sumažinti.

|| Laikraščiai buvo pagarsinę, buk ant perstatymo naujo vidaus ministerio Sviatopalk Mirsko caras sutiko saulaukti visų žemiškų įtaisų reprezentantus ant apkalbėjimo, kokias reformas reikia įvesti Maskolijoje. Bet čaras pabūgo reformų priešų ir susirinkimas žemiškų įtaisų reprezentantų likosi atidėtas iki ateinančių metų.

|| Pasitraukė nuo vietos Prancūzijos karės ministeris jenerolas André dėl užsiuolymų ant jo tulį klerikalų ir aristokratiškų jenerolų. Jo vietoj likosi karės ministeris Berbaux. Naujas ministeris ne kareivis ir nežinia, koki jis turi supratimą apie reikalus kariūmenės.

|| Japonijos randas ant karės reikalų nuo savo žmonių užtraukė paskolų 30000000 dol. Pasiuolym buvo delimti kartų daugiau, negu randas reikalavo. Maskolija gi nuo savo žmonių pinigų ne gaus, paskolos turi svetūr įieškoti.

|| Italijoje užstojo nepaprastai dideli šalčiai, ką ypač atjautė pietiniuose Italijos kraštuose, kur žmonės prie šalčio ne pripratę. Napoleo ant gatvės rado sušalusius moteriškę ir pusiau sušalusį seną vyriškį.

|| Vokiečiai iš aukų norėjo Czekijos miesto Egere pastatyti paminklą savo Bismarkui ir pinigų surinko pakaktinai. Egri miesto valdžios vienog uždraudė vokiečiams statyti paminklą Austrijos priešiui.

|| Brazilijos sostinėje Rio Janeiro, dėl prisakymo priverstinai skiepyti vaikams apsaugojimo rauples, užgimė maistai, reikėjo šaukti kariūmenę. Susirėmė minų su kariūmenė 7 ypatos likosi užmuštos, o 35 pašautos.

|| Argentinos sostinėje, Buenos Aires, straukuoja visą pardavinių čielkerai ir per tai veik visos miesto pardavinių uždarytos, niekur ne galima gauti nė reikalingiausių daiktų.

|| Vaziuojančios iš Europos į Ameriką pasazierius garlaivų kompanijos susitaikė, užbaigė kovą ir įveda senas kelionės ekes. Tai gi pigenė kelionė iš Europos į Ameriką pasibaigia.

|| Finlandijoje atsibuvo rinkimai vietinio seimo pasiuntinių. Išrinko daugumą priešininkų maskolių, jų šalininkus išrinko vos nevos kelis.

|| Maskoliškas randas pas Berlyno bankierius įieško paskolos, o Belgijoje ir Prancūzijoje nori pasiskolinti net 500 milijonų rublių, tik bankieriai ne labai nori duoti.

|| Nuo 1875—1900 m. Prūsijos užgimė 771016 dyvnučių, trynučių 8507, keturis vaikus per tą laiką ant syk pagimdė 123 motinos, o penkis 3.

|| Darbininkai porto Havre, Prancūzijoje, sustraikavo. Kadažgi porto valdžios bijosi maistų, tai ant dabojimo tvarkos sutraukė daugiau žandų.

|| Gana smarkus žemės drebėjimas pereiną sanvatę siautė vidurinėje Italijoje, ypač jautė į aplinkinėse Pisos, Florencijos ir Urbino.

|| Varsavio žmonės pakėlė ne pilnikams randui demonstracijas. Prie vaikymo demonstrantų 2 policistai ir 11 demonstrantų tapo užmušty.

|| Chinuose, provincijoje Kwangsi, užgimė maistai, maistinkiniai po Lintshauenu sumušė prieš juos išsigstą ciecorienės kariūmenę.

|| Ant Šiaurinių jurių paskendo vokiškas laivas „Pionier“. Su juom paskendo ir 18 žmonių.

|| Gvyačių nuodai. Mes žinome, kad gamta gyvūnams davė atsakančių ginklus, kad jie galėtų ginti savo gyvastį: vieniems davė tvirtumą, kitiems sparnus, aštrius nagus ir dantis, karkas, nagus, gylius, nuodus, o ant galo žmogui, nors ne davė ginklo, bet davė protą, su kurio pagalba jis pats pasidriba geresnius negu kitų gyvūnų ginklus.

|| Jeigu mes žiūrime į bitis, arba į nuodingas gyvates, tai tuojau užklausiame, argi bitių gylis ir silpnai nuodingų gvyatčių dantis yra tik ginklai atsiginimui, ar jie ne turi kitokio paskyrimo? Kad bitis gyvų vartoja dirbant medų, kad ji apsaugoti nuo pagedimo, taigi kad gylis yra ne vien ginklas, bet dar turi kitokį paskyrimą, apie tai nuo seniai visi žino.

|| Kaip gi yra su gyvatėmis? Jų dantis yra ant puselių, kuriose yra nuodai, dantis taip silpnai, kad ne prakanda pirštines. Argi todėl tas puselės gamta gyvatėms davė tik ant atsiginimo, ar jos turi dar kitokį paskyrimą. Iširti tą užsimanė itališkas gamtmokslis G. di Cristina.

|| Ant tirinėjimo jis paėmė pirmiausiai dvi nuodingas gyvates ir joms išpovė puselės su nuodais; abidvi gyvates į trumpą laiką palstė. Toliau jis persitikrino, jog gyvatės stipma ir tasyk, jeigu joms ir neišimti puselių su nuodais, bet jeigu perpianti kanalą nuodų išėjimui. Taigi išpuola, jog gvyatčių puselės su nuodais ne tik yra ginklai atsiginimui, bet turi dar kitą svarbesnį paskyrimą: puselės tos renkas iš kuno pasidariusius jame nuodus ir tokiu būdu saugoja gyvatę nuo užsinuodini mo; jeigu nuodai iš kuno negali išėiti, gyvūnas nuo ločnų nuodų gaisla. Pagal nuomonę italisko tirinėtojaus, nuodai gi darosi pilve gvyatčių prie pervirimo maisto; prie to ir pas kitus gyvūnus pilve darosi maziau ar labiau nuodingos medagos.

|| Gyvatės pervirina maistą labai palengva ir prie to pilve su maistu paimtos medagos fermentuoja, taip sakant, rugsta. Jeigu gi besidariusios nuodų ir pervirimo maisto turi susisūrimą, tai jeigu gyvatė ne ēda ir nuodų pilve turi darytiesi maziau, o tuom pačiu jų turi būt maziau ir puselėse. Taip yra ištikro. Taip, paveikslas, jeigu gyvatė minta paprastu maistu, tai jos įkandimas užmuša varlę; jeigu gi tarp dviejų pašerimų gyvatė duoti per tulį laiką baduoti, tai prisirinkę puselės nuodai visai bus ne vodingi varlėms.

|| Taigi aišku, jog maistas turi įtaką ant smarkumo nuodų gvyatčių puselėse. Tokiu būdu išpuola: jeig arba baduojant gyvatę, jos pilve nesidaro daugiau nuodų, arba kas jos ne išvaro, kadažgi gal kraujuose trūksta tokių medagų, kurios išvaro nuodus iš atsikančių kuno celiųjų. Di Cristina ne teipogi patėmėjo, jog gvyatčių nuodai ne taip buva smarkus, jeigu jas maityti lengvai pervirnamu pilve maistu. Taigi gvyatčių puselės su nuodais atsako žmonių ir žvėrių instakms, kurių užduotė yra paliausoti kuną nuo visokių nuodingų medagų, kokios gali pasidaryti prie pervirimo pilve maisto. Tokiu būdu, kaip insk-

meriką pasazierius garlaivų kompanijos susitaikė, užbaigė kovą ir įveda senas kelionės ekes. Tai gi pigenė kelionė iš Europos į Ameriką pasibaigia.

|| Finlandijoje atsibuvo rinkimai vietinio seimo pasiuntinių. Išrinko daugumą priešininkų maskolių, jų šalininkus išrinko vos nevos kelis.

|| Maskoliškas randas pas Berlyno bankierius įieško paskolos, o Belgijoje ir Prancūzijoje nori pasiskolinti net 500 milijonų rublių, tik bankieriai ne labai nori duoti.

|| Nuo 1875—1900 m. Prūsijos užgimė 771016 dyvnučių, trynučių 8507, keturis vaikus per tą laiką ant syk pagimdė 123 motinos, o penkis 3.

|| Darbininkai porto Havre, Prancūzijoje, sustraikavo. Kadažgi porto valdžios bijosi maistų, tai ant dabojimo tvarkos sutraukė daugiau žandų.

|| Gana smarkus žemės drebėjimas pereiną sanvatę siautė vidurinėje Italijoje, ypač jautė į aplinkinėse Pisos, Florencijos ir Urbino.

|| Varsavio žmonės pakėlė ne pilnikams randui demonstracijas. Prie vaikymo demonstrantų 2 policistai ir 11 demonstrantų tapo užmušty.

|| Chinuose, provincijoje Kwangsi, užgimė maistai, maistinkiniai po Lintshauenu sumušė prieš juos išsigstą ciecorienės kariūmenę.

|| Ant Šiaurinių jurių paskendo vokiškas laivas „Pionier“. Su juom paskendo ir 18 žmonių.

|| Gvyačių nuodai. Mes žinome, kad gamta gyvūnams davė atsakančių ginklus, kad jie galėtų ginti savo gyvastį: vieniems davė tvirtumą, kitiems sparnus, aštrius nagus ir dantis, karkas, nagus, gylius, nuodus, o ant galo žmogui, nors ne davė ginklo, bet davė protą, su kurio pagalba jis pats pasidriba geresnius negu kitų gyvūnų ginklus.

|| Jeigu mes žiūrime į bitis, arba į nuodingas gyvates, tai tuojau užklausiame, argi bitių gylis ir silpnai nuodingų gvyatčių dantis yra tik ginklai atsiginimui, ar jie ne turi kitokio paskyrimo? Kad bitis gyvų vartoja dirbant medų, kad ji apsaugoti nuo pagedimo, taigi kad gylis yra ne vien ginklas, bet dar turi kitokį paskyrimą, apie tai nuo seniai visi žino.

|| Kaip gi yra su gyvatėmis? Jų dantis yra ant puselių, kuriose yra nuodai, dantis taip silpnai, kad ne prakanda pirštines. Argi todėl tas puselės gamta gyvatėms davė tik ant atsiginimo, ar jos turi dar kitokį paskyrimą. Iširti tą užsimanė itališkas gamtmokslis G. di Cristina.

|| Ant tirinėjimo jis paėmė pirmiausiai dvi nuodingas gyvates ir joms išpovė puselės su nuodais; abidvi gyvates į trumpą laiką palstė. Toliau jis persitikrino, jog gyvatės stipma ir tasyk, jeigu joms ir neišimti puselių su nuodais, bet jeigu perpianti kanalą nuodų išėjimui. Taigi išpuola, jog gvyatčių puselės su nuodais ne tik yra ginklai atsiginimui, bet turi dar kitą svarbesnį paskyrimą: puselės tos renkas iš kuno pasidariusius jame nuodus ir tokiu būdu saugoja gyvatę nuo užsinuodini mo; jeigu nuodai iš kuno negali išėiti, gyvūnas nuo ločnų nuodų gaisla. Pagal nuomonę italisko tirinėtojaus, nuodai gi darosi pilve gvyatčių prie pervirimo maisto; prie to ir pas kitus gyvūnus pilve darosi maziau ar labiau nuodingos medagos.

|| Gyvatės pervirina maistą labai palengva ir prie to pilve su maistu paimtos medagos fermentuoja, taip sakant, rugsta. Jeigu gi besidariusios nuodų ir pervirimo maisto turi susisūrimą, tai jeigu gyvatė ne ēda ir nuodų pilve turi darytiesi maziau, o tuom pačiu jų turi būt maziau ir puselėse. Taip yra ištikro. Taip, paveikslas, jeigu gyvatė minta paprastu maistu, tai jos įkandimas užmuša varlę; jeigu gi tarp dviejų pašerimų gyvatė duoti per tulį laiką baduoti, tai prisirinkę puselės nuodai visai bus ne vodingi varlėms.

|| Taigi aišku, jog maistas turi įtaką ant smarkumo nuodų gvyatčių puselėse. Tokiu būdu išpuola: jeig arba baduojant gyvatę, jos pilve nesidaro daugiau nuodų, arba kas jos ne išvaro, kadažgi gal kraujuose trūksta tokių medagų, kurios išvaro nuodus iš atsikančių kuno celiųjų. Di Cristina ne teipogi patėmėjo, jog gvyatčių nuodai ne taip buva smarkus, jeigu jas maityti lengvai pervirnamu pilve maistu. Taigi gvyatčių puselės su nuodais atsako žmonių ir žvėrių instakms, kurių užduotė yra paliausoti kuną nuo visokių nuodingų medagų, kokios gali pasidaryti prie pervirimo pilve maisto. Tokiu būdu, kaip insk-

meriką pasazierius garlaivų kompanijos susitaikė, užbaigė kovą ir įveda senas kelionės ekes. Tai gi pigenė kelionė iš Europos į Ameriką pasibaigia.

|| Finlandijoje atsibuvo rinkimai vietinio seimo pasiuntinių. Išrinko daugumą priešininkų maskolių, jų šalininkus išrinko vos nevos kelis.

|| Maskoliškas randas pas Berlyno bankierius įieško paskolos, o Belgijoje ir Prancūzijoje nori pasiskolinti net 500 milijonų rublių, tik bankieriai ne labai nori duoti.

|| Nuo 1875—1900 m. Prūsijos užgimė 771016 dyvnučių, trynučių 8507, keturis vaikus per tą laiką ant syk pagimdė 123 motinos, o penkis 3.

|| Darbininkai porto Havre, Prancūzijoje, sustraikavo. Kadažgi porto valdžios bijosi maistų, tai ant dabojimo tvarkos sutraukė daugiau žandų.

|| Gana smarkus žemės drebėjimas pereiną sanvatę siautė vidurinėje Italijoje, ypač jautė į aplinkinėse Pisos, Florencijos ir Urbino.

|| Varsavio žmonės pakėlė ne pilnikams randui demonstracijas. Prie vaikymo demonstrantų 2 policistai ir 11 demonstrantų tapo užmušty.

|| Chinuose, provincijoje Kwangsi, užgimė maistai, maistinkiniai po Lintshauenu sumušė prieš juos išsigstą ciecorienės kariūmenę.

|| Ant Šiaurinių jurių paskendo vokiškas laivas „Pionier“. Su juom paskendo ir 18 žmonių.

|| Gvyačių nuodai. Mes žinome, kad gamta gyvūnams davė atsakančių ginklus, kad jie galėtų ginti savo gyvastį: vieniems davė tvirtumą, kitiems sparnus, aštrius nagus ir dantis, karkas, nagus, gylius, nuodus, o ant galo žmogui, nors ne davė ginklo, bet davė protą, su kurio pagalba jis pats pasidriba geresnius negu kitų gyvūnų ginklus.

|| Jeigu mes žiūrime į bitis, arba į nuodingas gyvates, tai tuojau užklausiame, argi bitių gylis ir silpnai nuodingų gvyatčių dantis yra tik ginklai atsiginimui, ar jie ne turi kitokio paskyrimo? Kad bitis gyvų vartoja dirbant medų, kad ji apsaugoti nuo pagedimo, taigi kad gylis yra ne vien ginklas, bet dar turi kitokį paskyrimą, apie tai nuo seniai visi žino.

|| Kaip gi yra su gyvatėmis? Jų dantis yra ant puselių, kuriose yra nuodai, dantis taip silpnai, kad ne prakanda pirštines. Argi todėl tas puselės gamta gyvatėms davė tik ant atsiginimo, ar jos turi dar kitokį paskyrimą. Iširti tą užsimanė itališkas gamtmokslis G. di Cristina.

|| Ant tirinėjimo jis paėmė pirmiausiai dvi nuodingas gyvates ir joms išpovė puselės su nuodais; abidvi gyvates į trumpą laiką palstė. Toliau jis persitikrino, jog gyvatės stipma ir tasyk, jeigu joms ir neišimti puselių su nuodais, bet jeigu perpianti kanalą nuodų išėjimui. Taigi išpuola, jog gvyatčių puselės su nuodais ne tik yra ginklai atsiginimui, bet turi dar kitą svarbesnį paskyrimą: puselės tos renkas iš kuno pasidariusius jame nuodus ir tokiu būdu saugoja gyvatę nuo užsinuodini mo; jeigu nuodai iš kuno negali išėiti, gyvūnas nuo ločnų nuodų gaisla. Pagal nuomonę italisko tirinėtojaus, nuodai gi darosi pilve gvyatčių prie pervirimo maisto; prie to ir pas kitus gyvūnus pilve darosi maziau ar labiau nuodingos medagos.

|| Gyvatės pervirina maistą labai palengva ir prie to pilve su maistu paimtos medagos fermentuoja, taip sakant, rugsta. Jeigu gi besidariusios nuodų ir pervirimo maisto turi susisūrimą, tai jeigu gyvatė ne ēda ir nuodų pilve turi darytiesi maziau, o tuom pačiu jų turi būt maziau ir puselėse. Taip yra ištikro. Taip, paveikslas, jeigu gyvatė minta paprastu maistu, tai jos įkandimas užmuša varlę; jeigu gi tarp dviejų pašerimų gyvatė duoti per tulį laiką baduoti, tai prisirinkę puselės nuodai visai bus ne vodingi varlėms.

|| Taigi aišku, jog maistas turi įtaką ant smarkumo nuodų gvyatčių puselėse. Tokiu būdu išpuola: jeig arba baduojant gyvatę, jos pilve nesidaro daugiau nuodų, arba kas jos ne išvaro, kadažgi gal kraujuose trūksta tokių medagų, kurios išvaro nuodus iš atsikančių kuno celiųjų. Di Cristina ne teipogi patėmėjo, jog gvyatčių nuodai ne taip buva smarkus,

